Snídaně s diskuzí 2022

Mojmír Severin

Sektory zemědělství - index zem. Produkce 2021

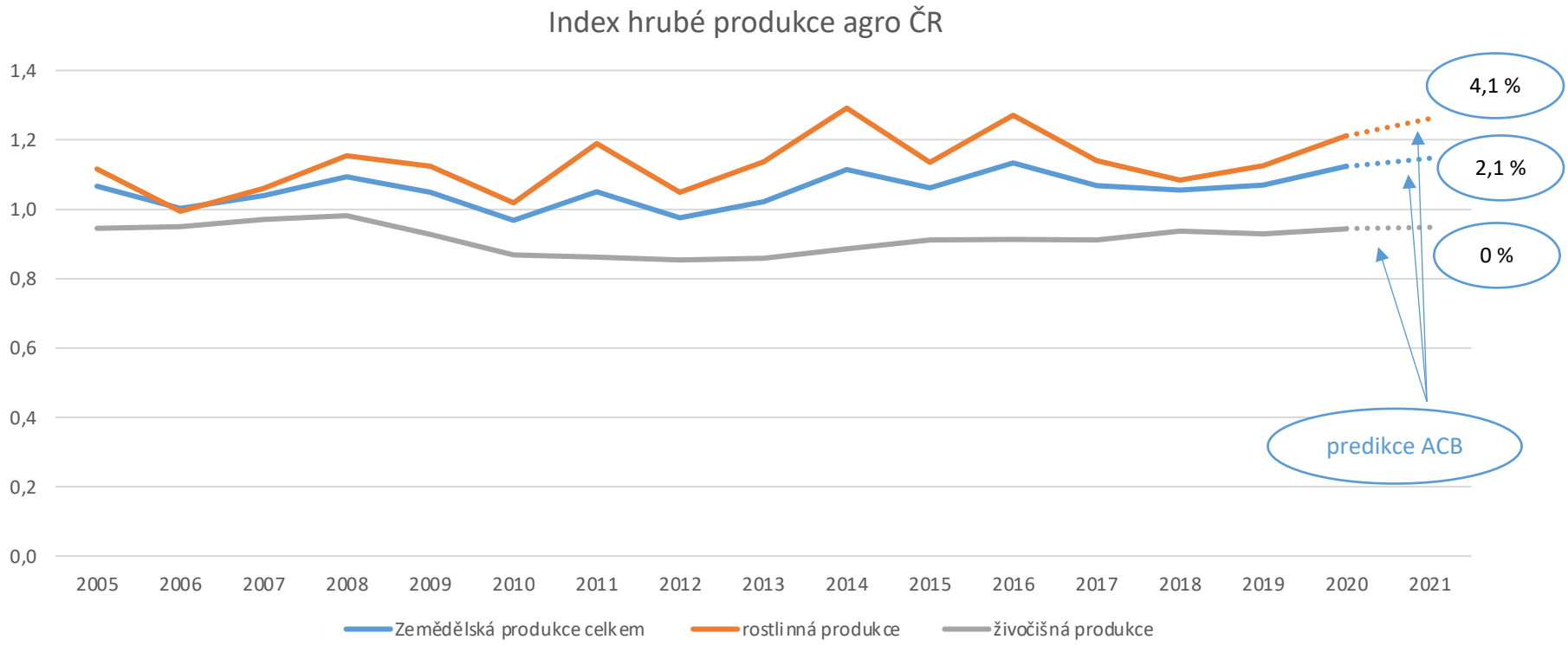

- Dobrý výsledek, který táhne náklady dolů.
- Největší podíl na rostlinné produkci mají techn. plodiny (7 %) – zejména slunečnice 46 %, a obiloviny (8 %) a to hlavně pšenice 10 % a oves 12 %.
- V živočišné produkci jde nejvíce o cenu prasat, která klesla o 10 %

Produkce zemědělského odvětví

mil. Kč, b. c.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ	102 893	102 265	120 182	119 776	97 816	102 606	118 879	122 239	128 232	137 022	128 516	132 970	133 869	136 040	141 066	148 979	152 761

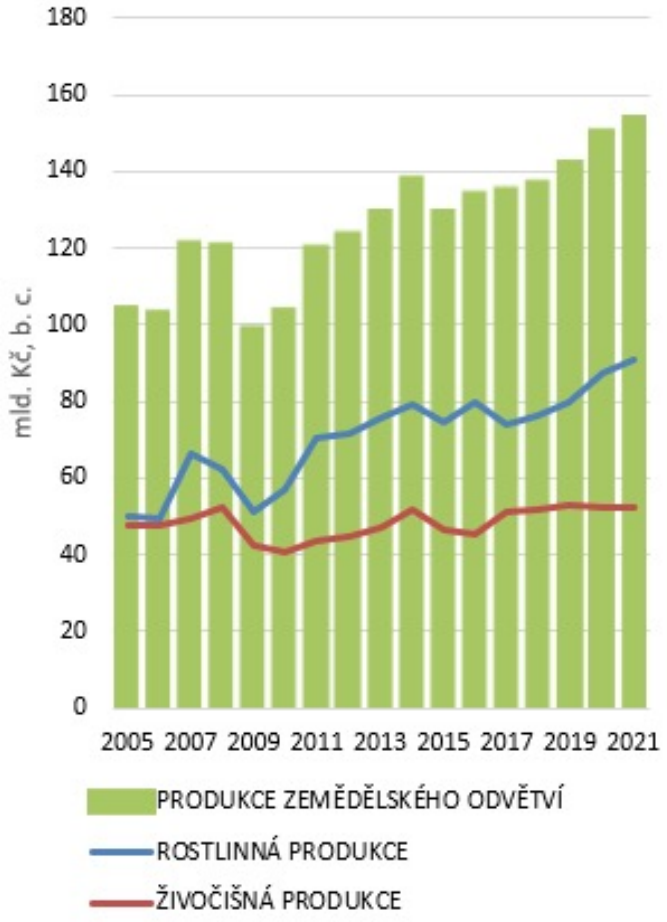

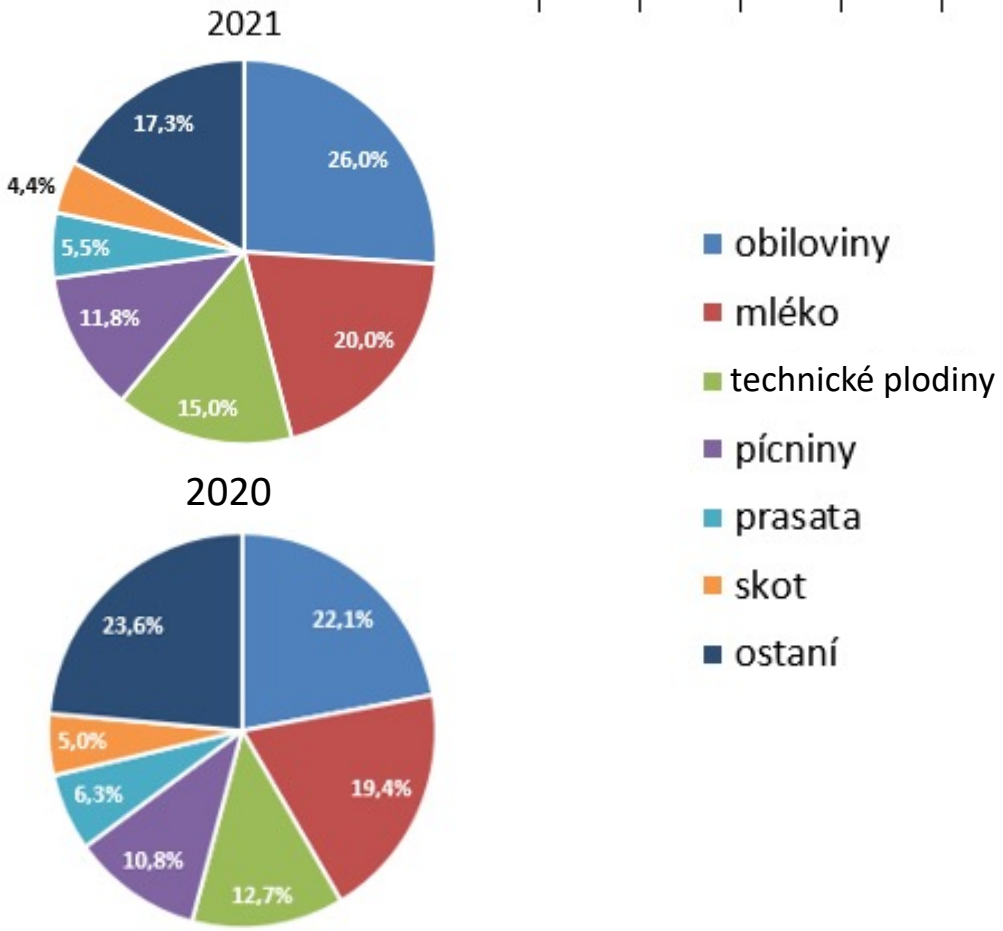

* Běžné ceny

Struktura zemědělství se v čase zásadně nemění, ale pomalu přibývá meziprodukce

Struktura zemědělské produkce (CZK mm, stálé ceny roku 2000)

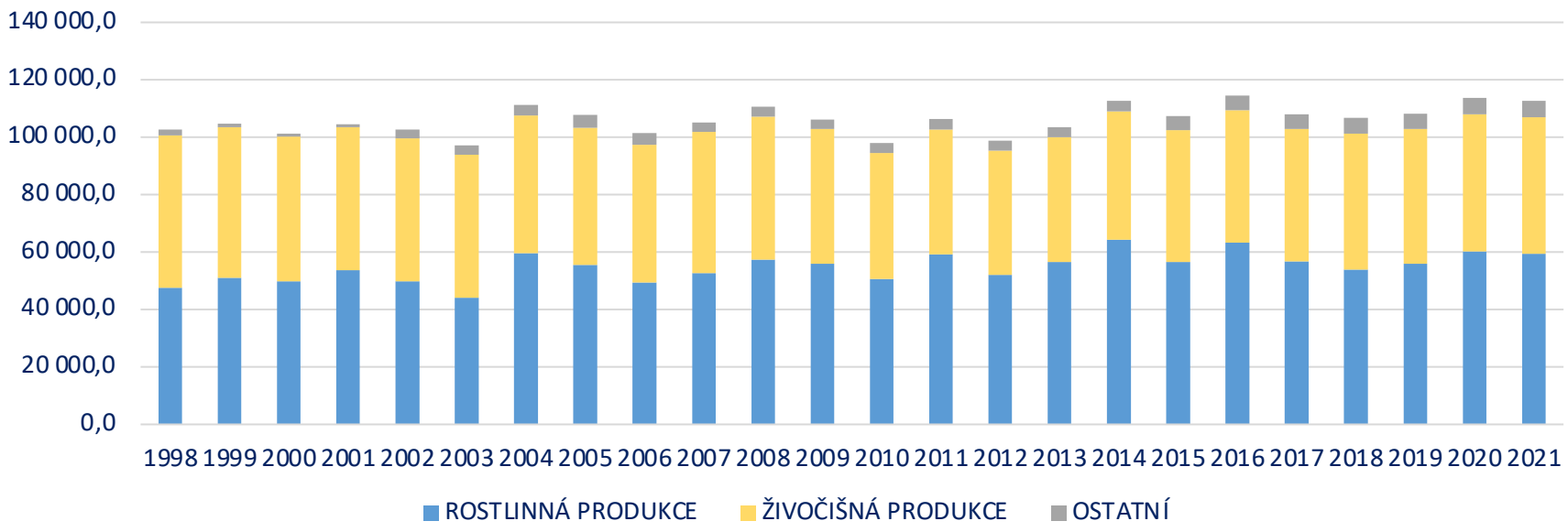

Zdroj dat: Český statistický úřad, zemědělská produkce

Vývoj stavu hospodářských zvířat

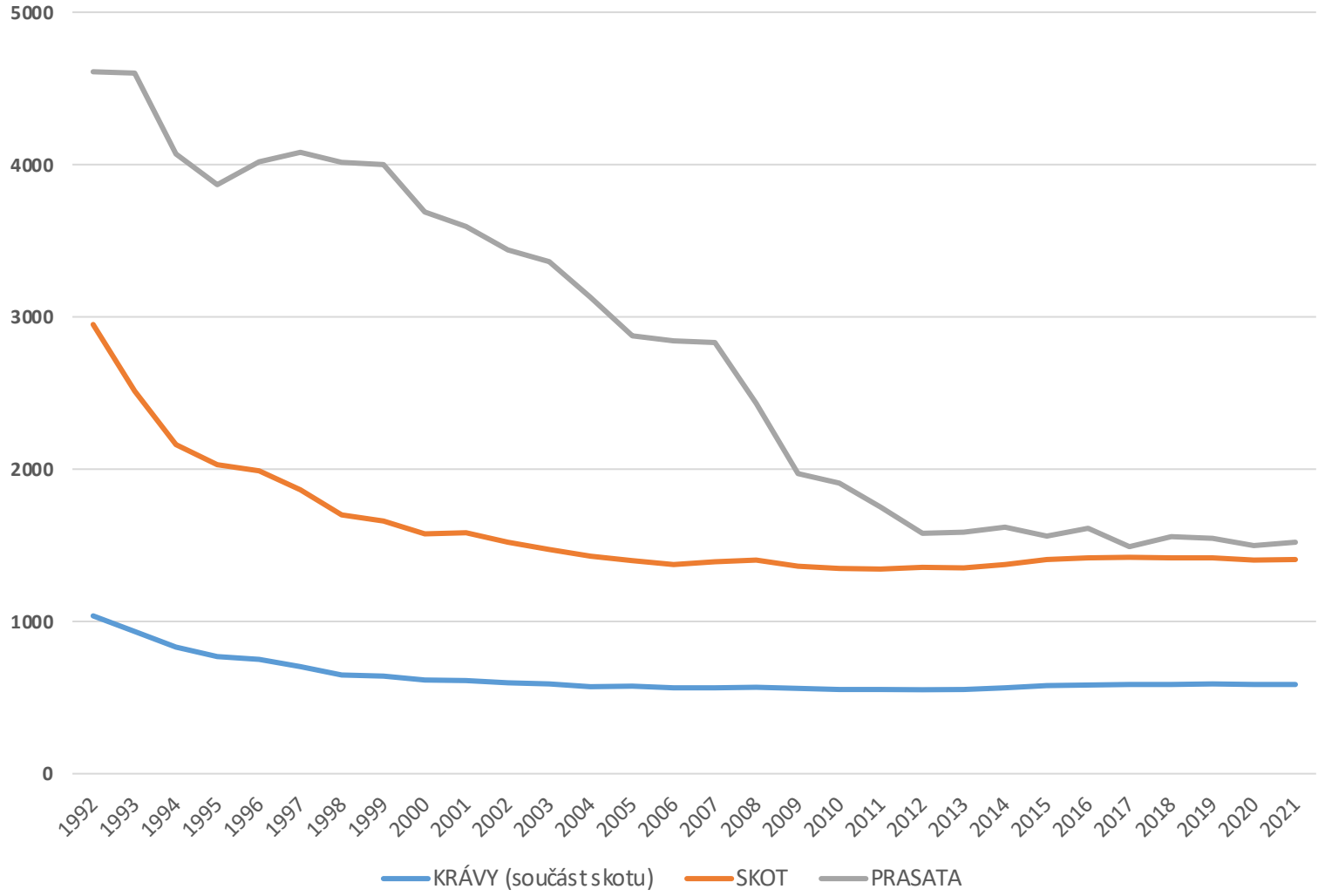

Cena mléka v EU

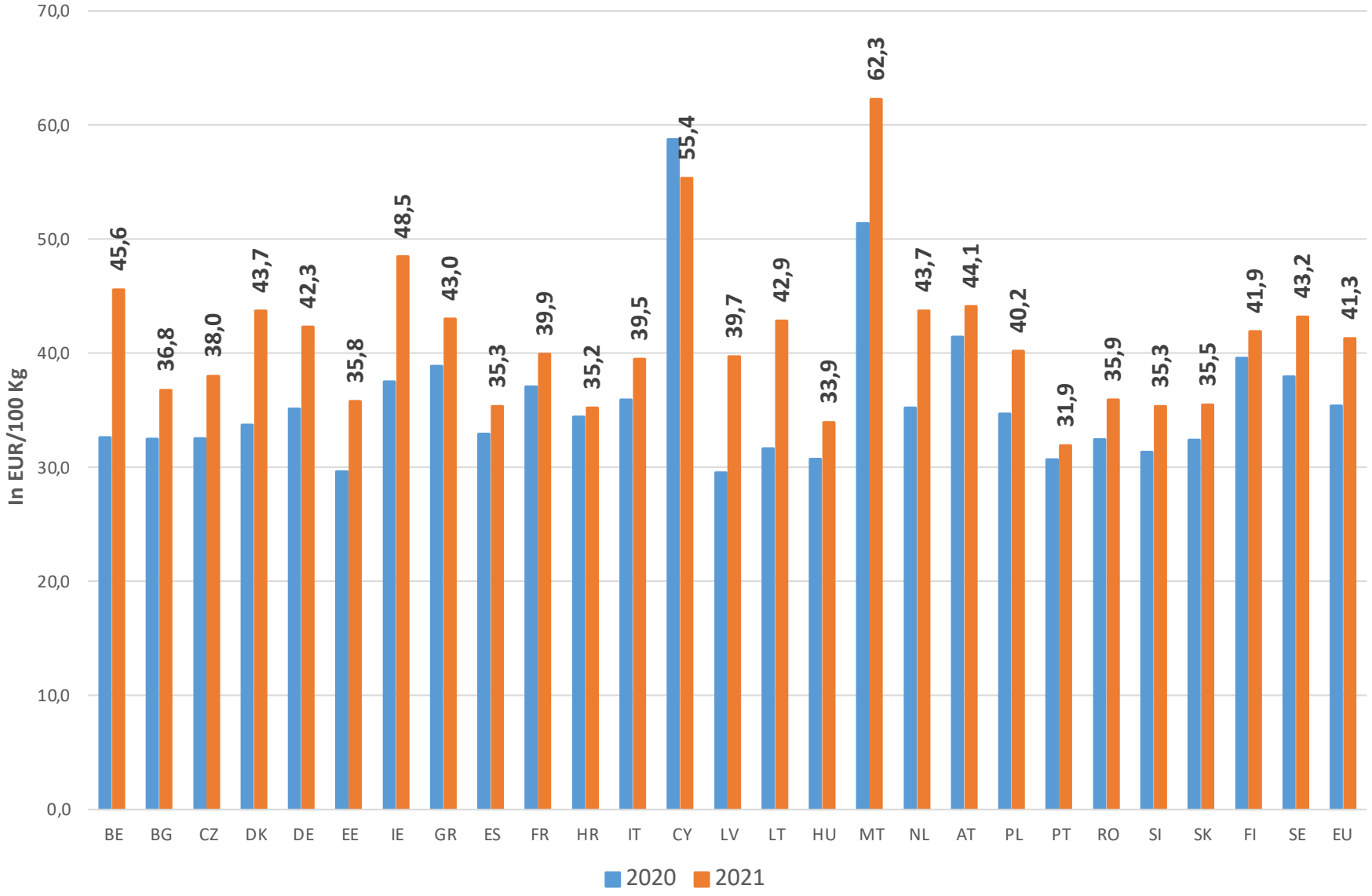

Cena mléka v EU

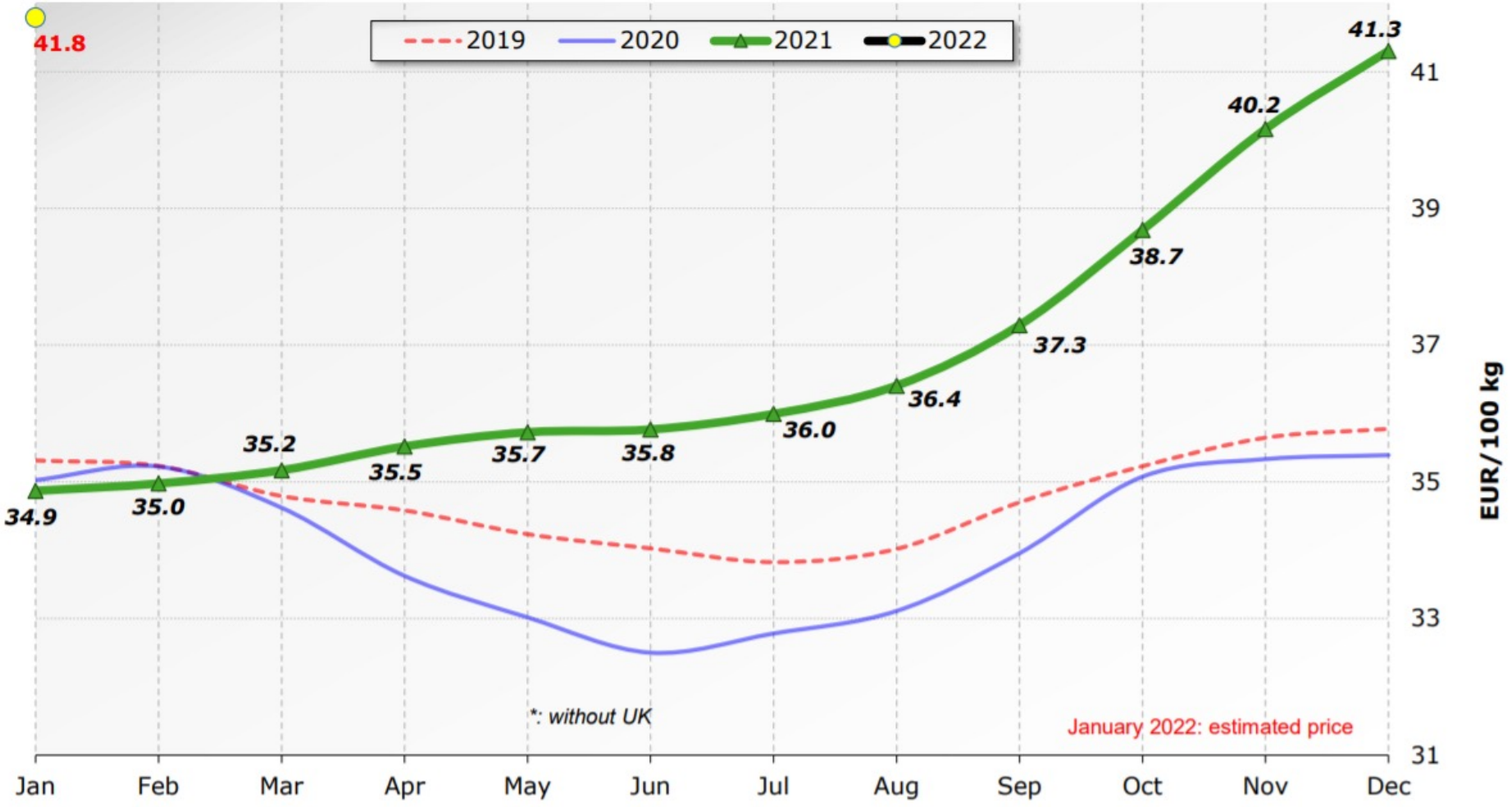

Zdroj: Zpráva Evropské komise

Průměrné ceny syrového mléka EU x ČR

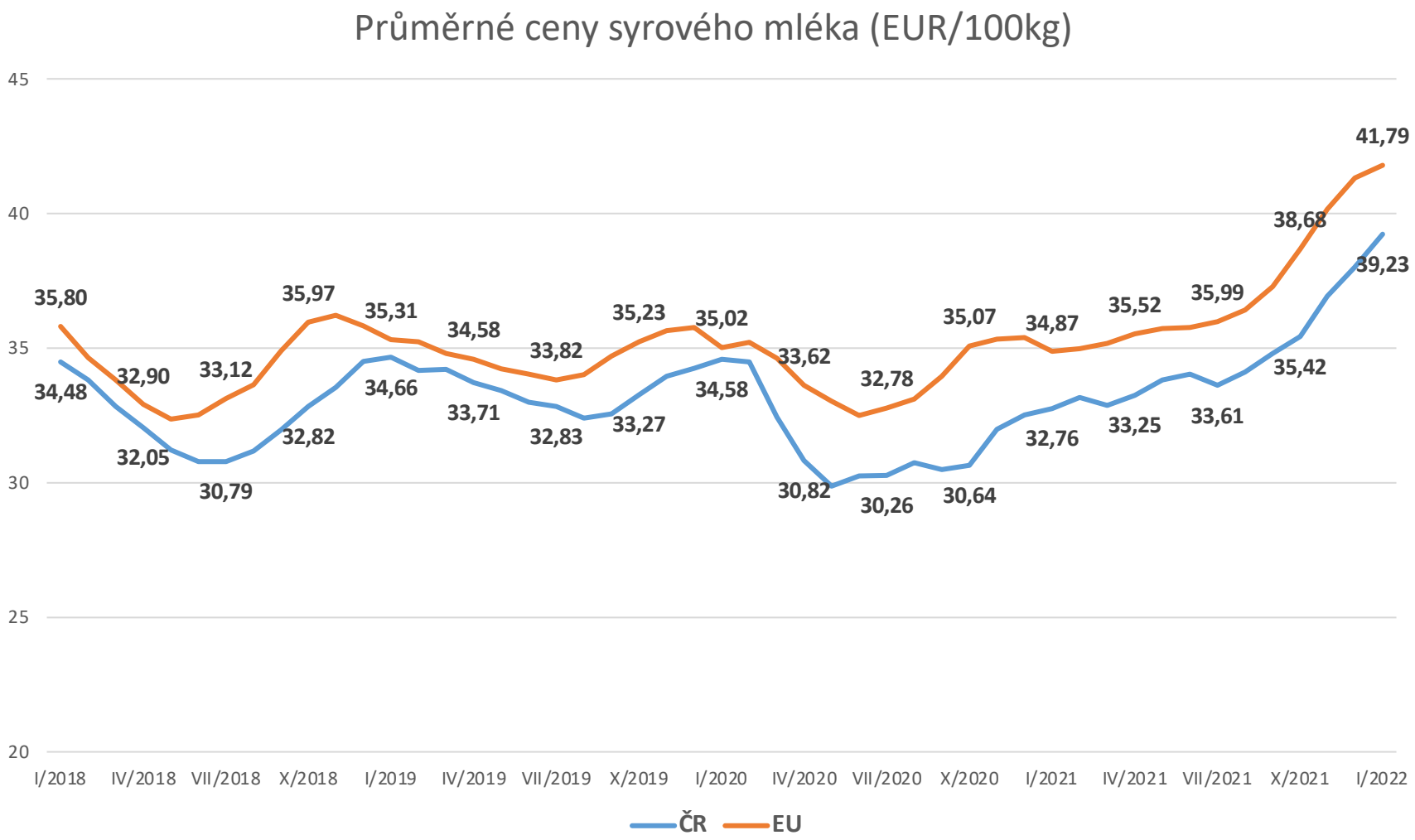

Agrární saldo se v 2021 rekordně zhoršilo !

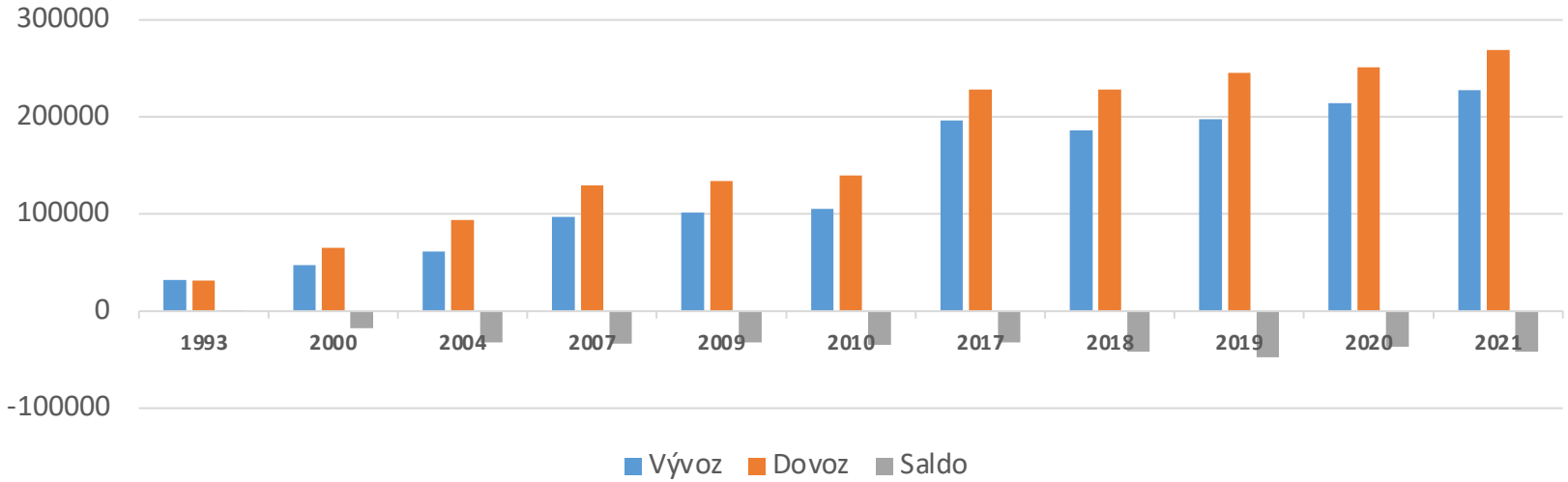

- Schodek agrárního salda za loňský rok dosáhl 41,9 miliardy korun. Je to druhý nejhorší výsledky v historii ČR, vyšší schodek byl jenom v roce 2019, kdy šlo o 47,5 miliardy Kč.
- Saldo agrárního zahraničního obchodu Česka bylo naposledy kladné v roce 1993.
- Utlumen dopad netypického roku 2020, kdy se schodek výpadkem mezinárodního obchodu po začátku pandemie snížil.
- Meziročně se tak loni schodek prohloubil o zhruba 5,5 miliardy Kč.

- Exportéři do zahraničí vyvezli zboží za 227,5 miliardy Kč, naopak do ČR se dovezlo zboží za 269,3 miliardy Kč.
- Velmi jednoduše řečeno: hlavní příčinou vysokého záporného salda stále zůstává maso
- Záporný schodek vylepšují např. obiloviny a mléko
- Největší množství zemědělských výrobků se loni dovezlo z Německa (21, 6 %) a Polska (16, 9 %).

Celý tento výsledek dokumentuje naprostou závislost na zahraničních zpracovatelích.

Půda – ekonomický jednotka či výrobní prostředek?

- v ČR je přibližně 4,25 mil. ha zemědělské půdy
- z toho cca 3 mil. ha půdy orné
- na 1 obyvatele ČR tak připadá cca 0,3 ha orné půdy
- celosvětový průměr je 0,22 ha (v roce 1961 to byl skoro dvojnásobek…) – pro zajímavost v Číně je to méně než 0,1
- V ČR se denně zastaví = ztratí více než 10 ha orné půdy, obvykle vyšší bonity, je to dokonalá ukázka naprostého selhání státu a také rozporu mezi slovy a skutky

Přeprodej půdy – stejný vlastník

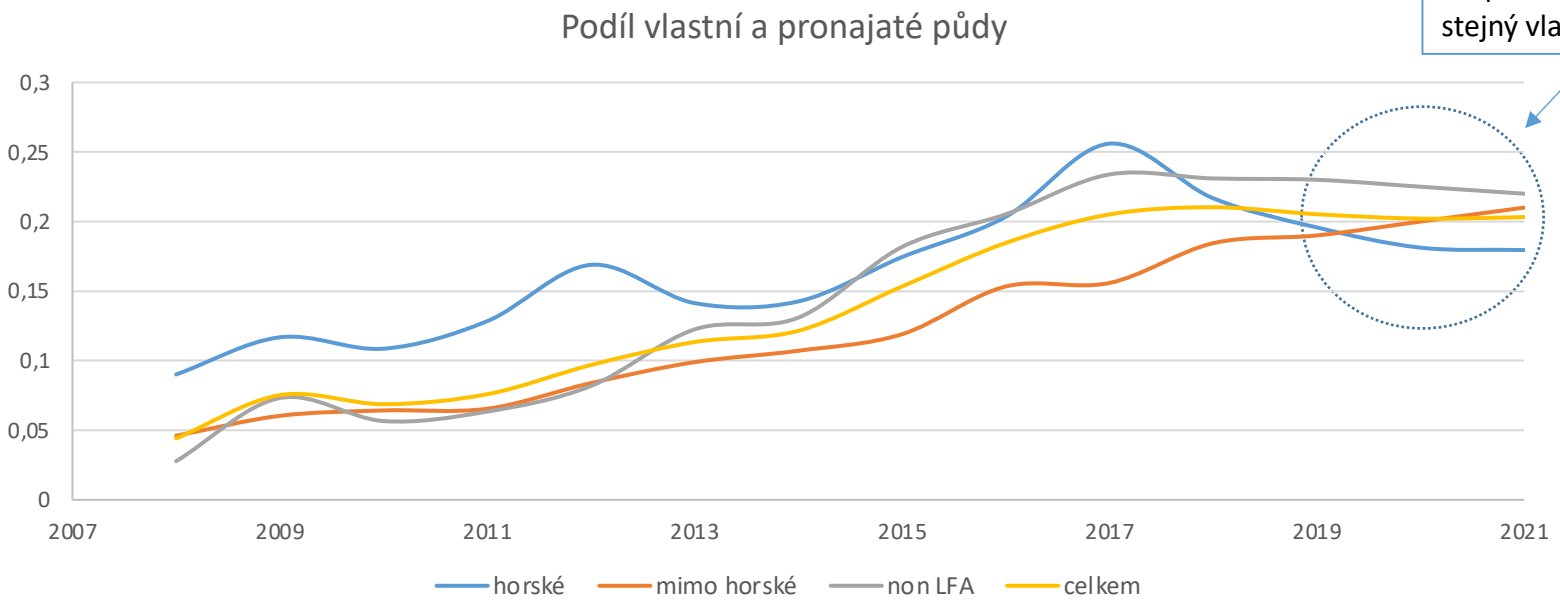

Růst cen půdy zrychlil

- Nejčastěji v minulém roce byla průměrná tržní cena zemědělské půdy 29,4 Kč/m2. Průměrná tržní cena zemědělské půdy se meziročně zvýšila o 16,1% % na 294 326 Kč/hektar. Ceny půdy výrazně rostly v průběhu celého roku 2021.Vzrůst cen o 7,4% ve 3.čtvrtletí byl nejvyšším zaznamenaným čtvrtletním vzrůstem od roku 2017
- Obcovala se zemědělská půda za tržní ceny v rozmezí 15-40 Kč/m^2
- V roce 2021 bylo v ČR 1,84 mil. vlastníků zemědělské půdy, kterým patřilo 4,03 mil. ha půdy
- Stále jsou zde velké anomálie, které neodpovídají kvalitě půd-význam BPJ pro cenu nemá téměř vliv. Zdraží i zdroje pro financování - zpomalení tempa
- Stále diskuze o zákonu o půdě (… ale stále jen diskuze). Nová reforma SZP to ještě komplikuje-dotační rentiérství (dotace na ha-ne na produkce či jinou enviromentální či společenskou objednávku).
- Otázka je: Kde má končit a jak velký podíl platby na ha – u zemědělce a nebo u majitele půdy?

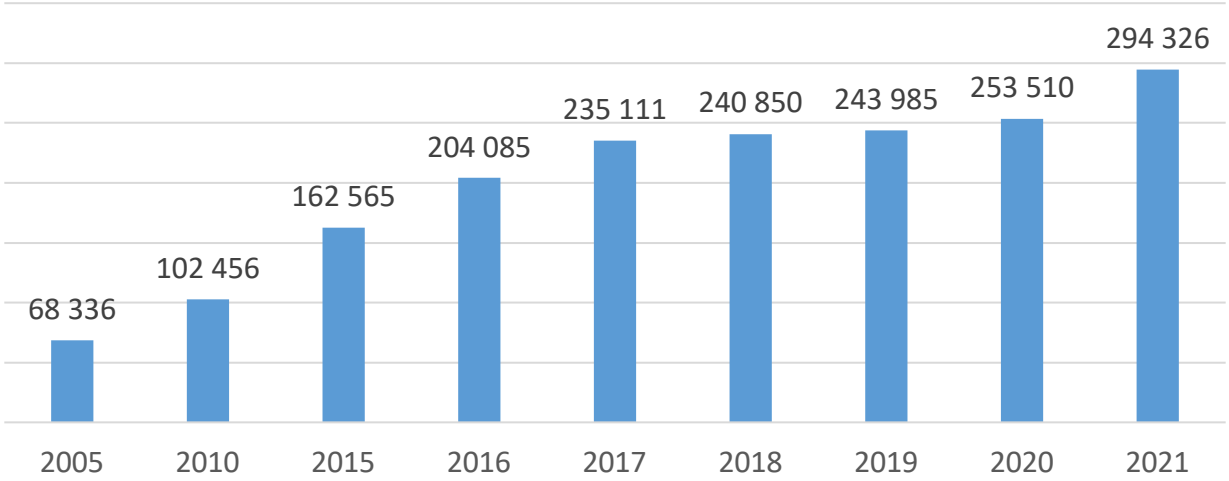

Pachtovné a ostatní nájemné nemovitostí

mil. Kč, b.c.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
pachtovné a ostatní nájemné nemovitostí	3 245	3 472	3 611	3 900	3 802	4 216	4 511	5 037	5 845	6 053	6 696	7 031	7 453	7 662	8 590	8630

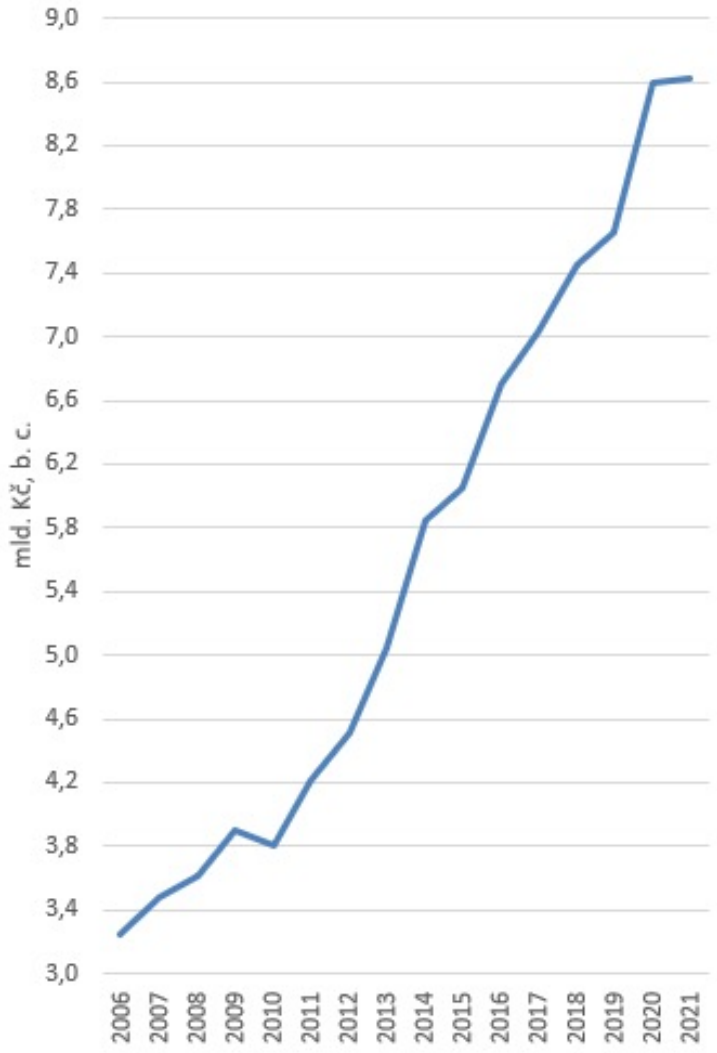

Průměrné pachtovné a ostatní nájemné nemovitosti na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy

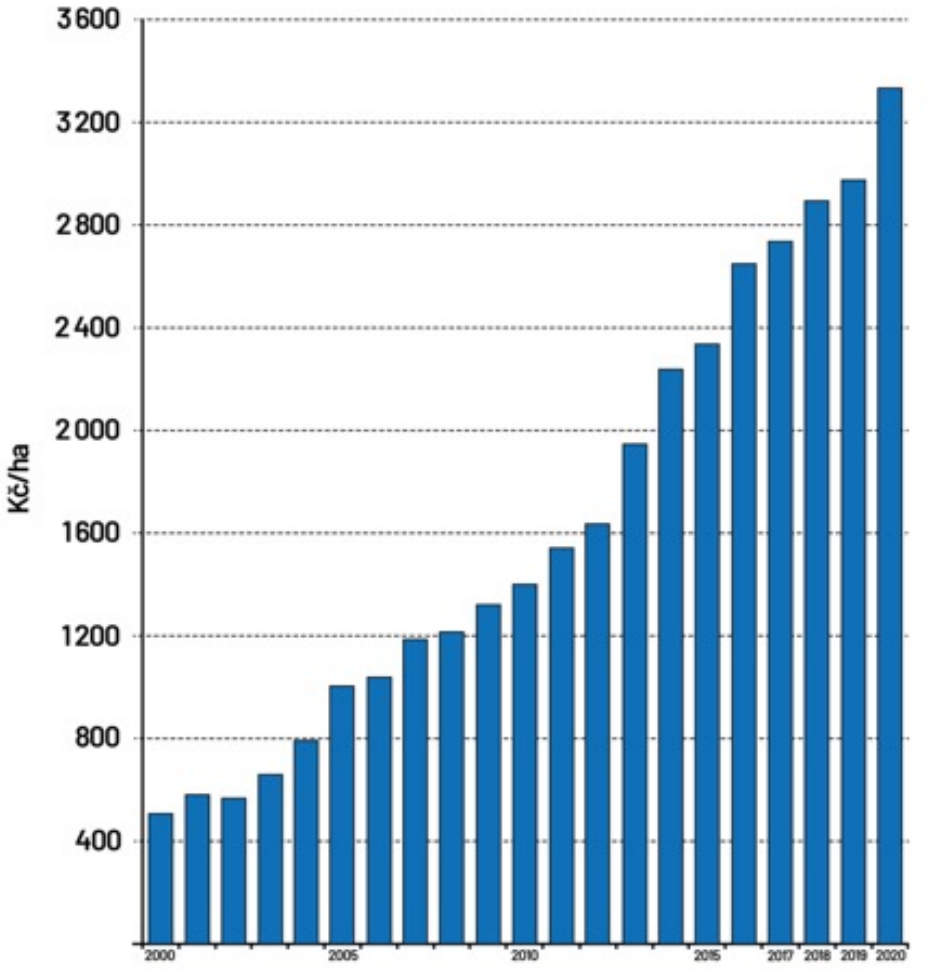

Zdroj:ČSÚ

Dotace vstupující do SZÚ

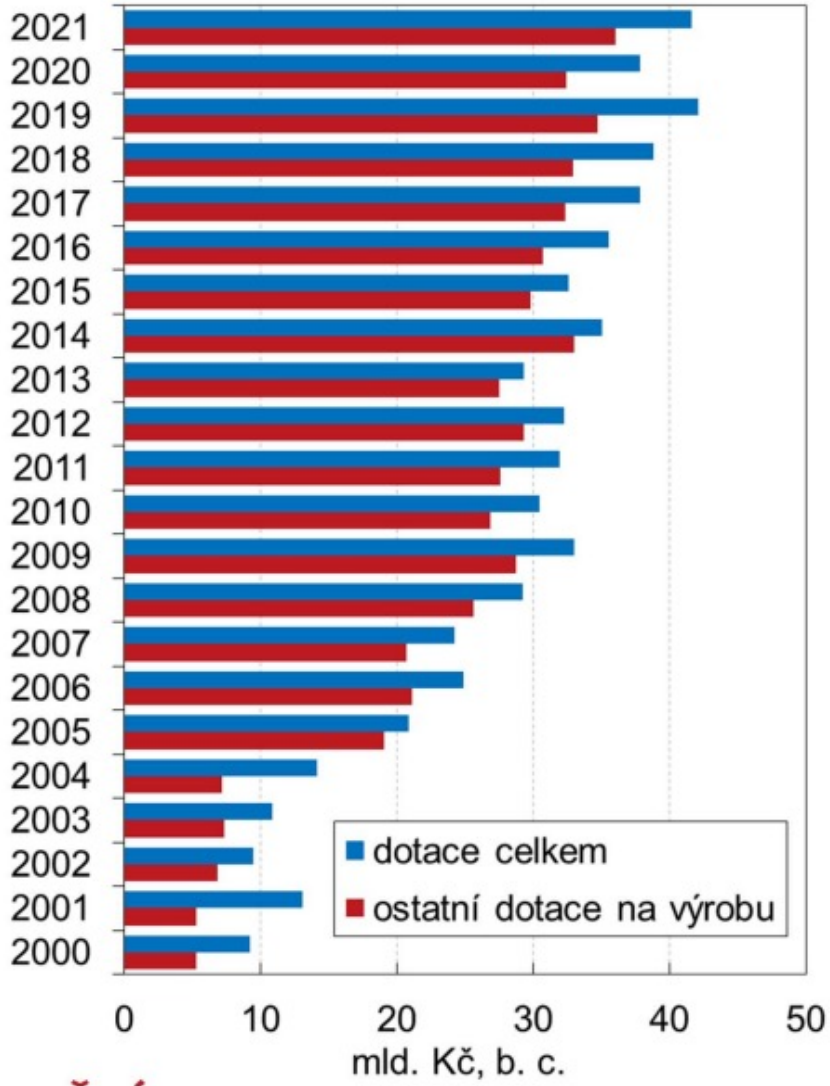

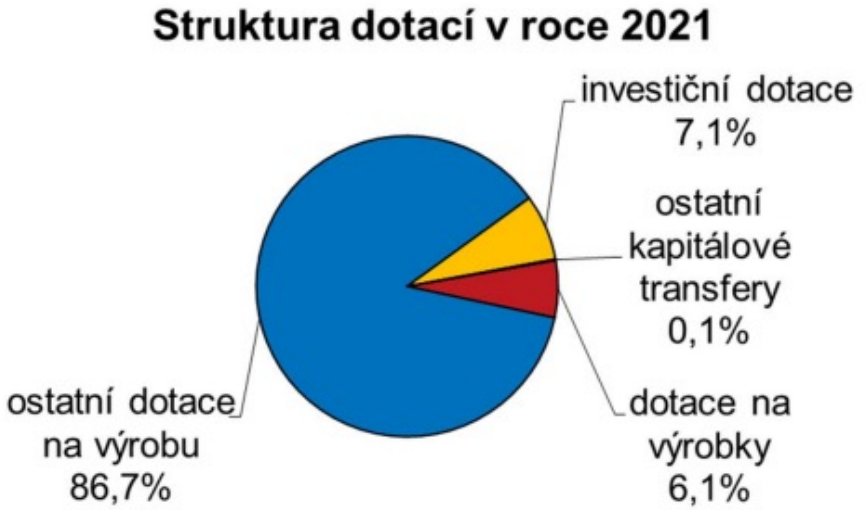

ČSÚ

Vlastnictví zemědělské půdy 2000-2021

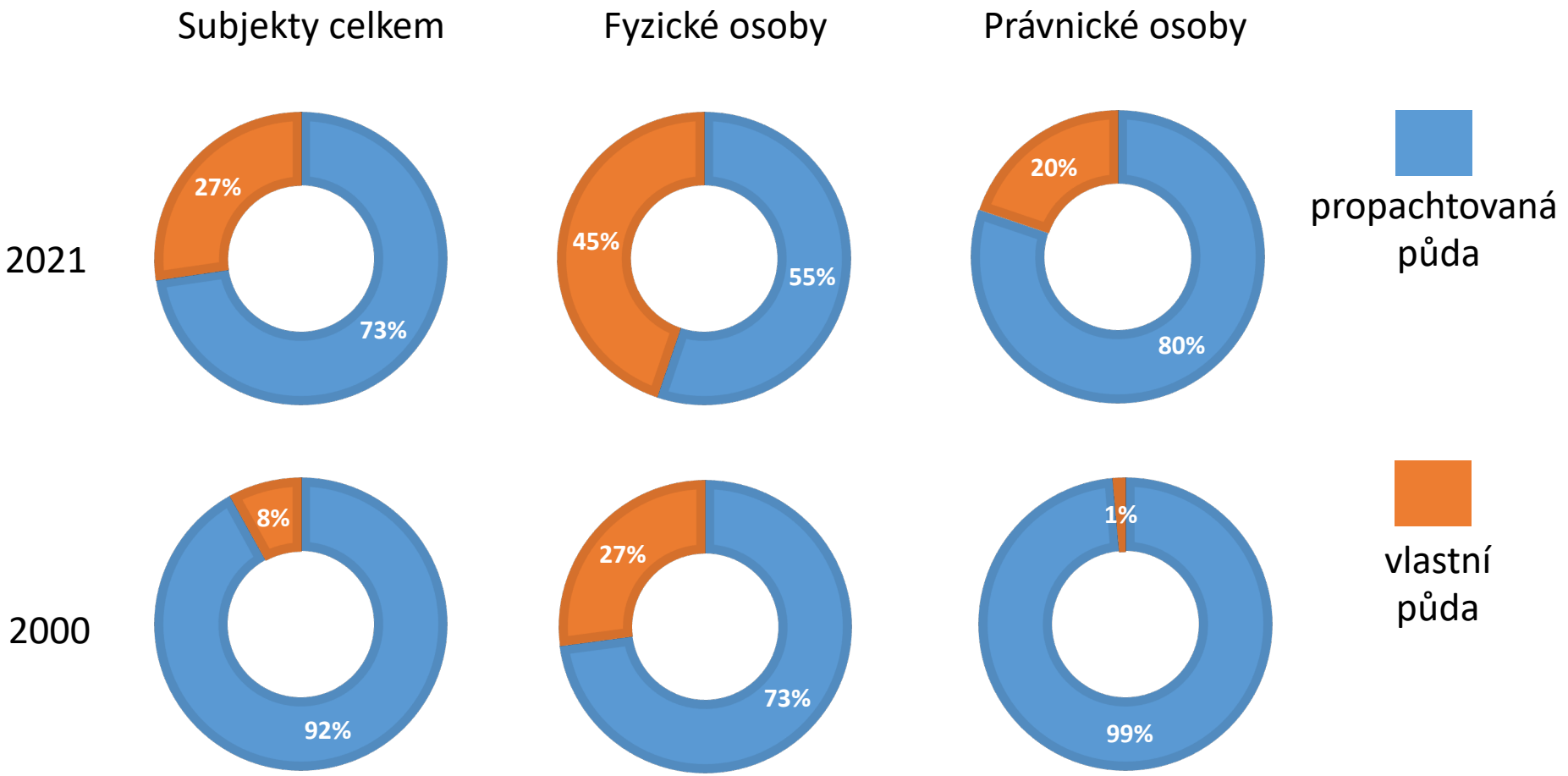

Zdroj: ČSÚ

Průměrná hrubá mzda ČR a zemědělství

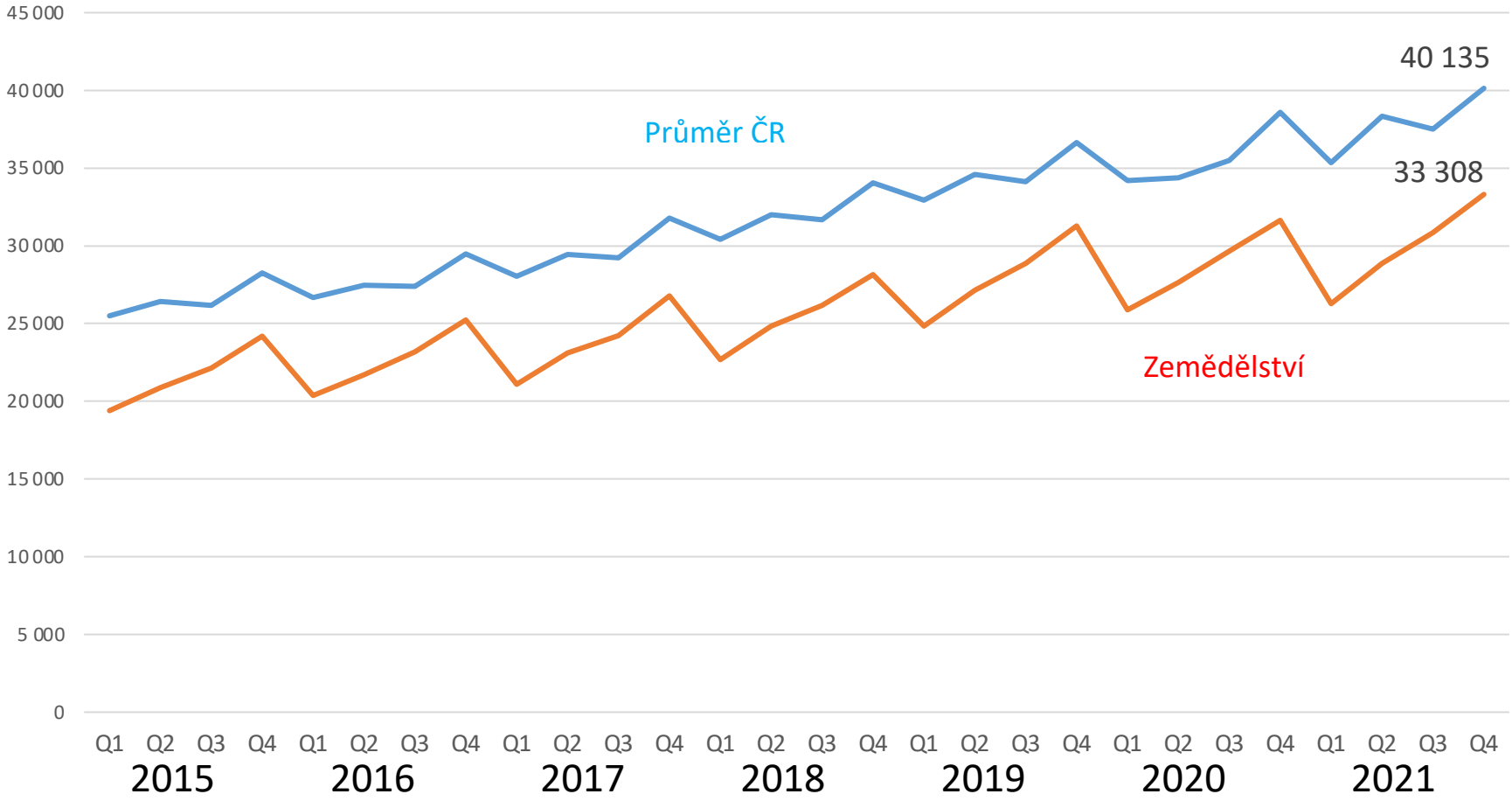

Meziroční nárůst mezd v zemědělském sektoru byl 5,1%. v ČR o 4,7%.

Velikostní struktura zemědělských subjektů 2021

Zemědělské subjekty podle výměry půdy

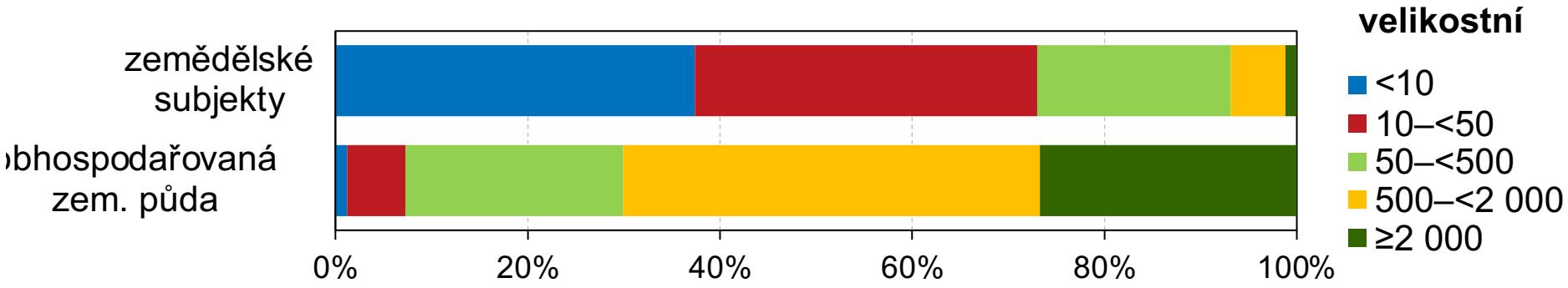

Zastoupení právních forem ve velikostních skupinách

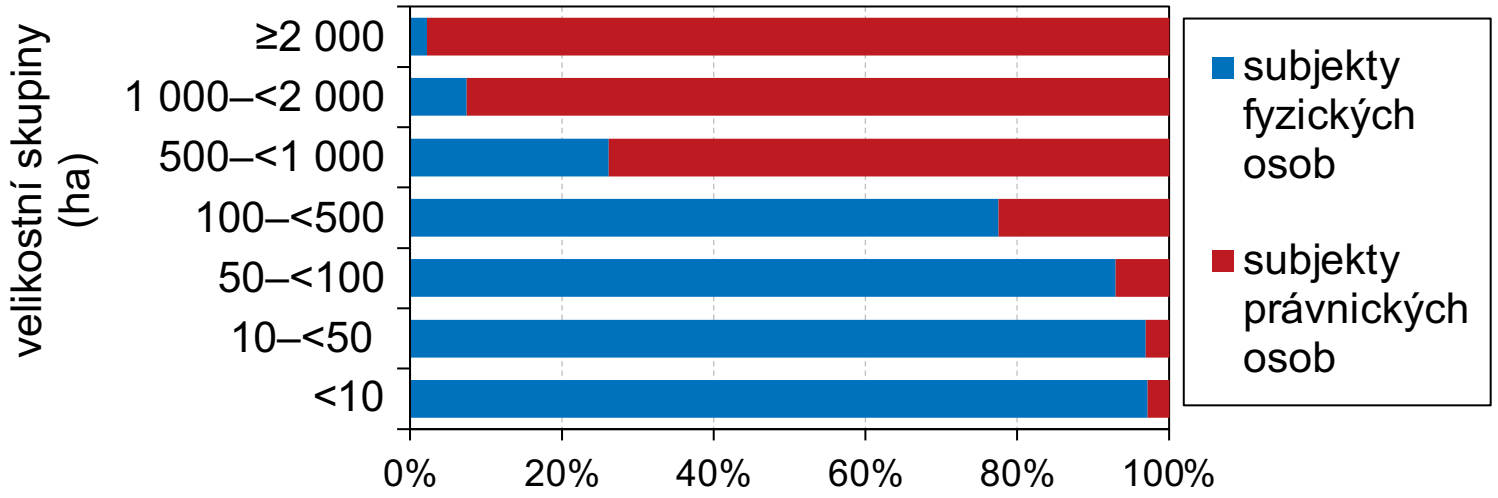

Zdroj: ČSÚ

Strategický plán PRV MZe 2022

- Odeslán do Bruselu koncem ledna. Obsahuje mnoho témat - farm to fork, biobidervizita a zastřešující Green deal (doporučení komise jak odpovědět na otázky kolem klimatu, konkurenceschopnosti, ochrana půdy, politika venkova – 9 klíčových směrů
- Závěrečné změny předměty velké diskuze (politické rozhodnutí), jsme v poločase. Nyní spousta práce k obhajobě - nutné se dívat dopředu - ekoschémata, aktivní zemědělec (klíčové), precizní zemědělství, nastavení EZ (25%) - není eko produkce (dříve travní porosty)
- 10 měsíců do konce roku schválení. V dubnu přijdou reakce – cca měsíc, paralelně běží příprava národních podpor.
- Aktivní zemědělec - měl by více zohledňovat zemědělské činnosti, ne dotační rentiérství - spekulace kolem půdy (pozitivní signály z EK – diskuse právě probíhá
- Jednoznačný termín 1Q/2023 - schválen do 2022. Nastavit info systémy, administrativu, kontroly - první pololetí návody pro zemědělce (osevní postupy atd.). Spousty novinek - Ekoschémata - (jaká ambice) - motivační, aby byla ochota to dělat - jednoduchost administrativy (zemědělci jsou podnikatelé, musí se to vyplácet).
- Nyní 100 titulů k administraci. Harmonogram, kontroly snížení počtu (využívání družic). Nutno znát výsledný dokument! - nelze měnit parametry
- Každý podle výrobního zaměření si může vybrat vlastní cestu – motivace ve II. pilíři - EZ, citlivé komodity, brambory (neprošly) mezi zeleninu a ovoce,
- Předsednictví - témata Fr a po nás Švédsko - silné téma carbon farming, nutri score, harmonizace lesů

Pozice ČR v rámci EU28

1. místo v průměrné výměře zemědělské půdy na 1 subjekt (152,4 ha; EU28: 14,4 ha)
1. místo v podílu subjektů s výměrou nad 500 ha (7,9 %; EU28: 0,2 %)
1. místo v počtu pracujících na 1 zemědělský subjekt (5,8 osoby; EU28: 2,1 osoby)
2. místo v podílu subjektů právnických osob (13,5 %; EU28: 3,0 %)
2. místo v podílu ekologicky hospodařících subjektů (10,5 %; EU28: 1,6%)
2. místo v podílu ploch řepky (14,6 % orné půdy, EU28: 6,9 %)
4. místo v podílu ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (11,4 %; EU28: 3,6 %)
27. místo v podílu vlastní zemědělské půdy (22,0 %; EU28: 51,7 %)
28. místo v podílu rodinných pracovníků (32,4 %; EU28: 92,3 %)

Zdroj: ČSÚ

Dotazníkové šetření

1. Myslíte, že do 5-ti let je nutná generační výměna managementu ve vašem podniku?
2. Máte a nebo vychováváte si svého nástupce?
3. Je pro Vás snadné najít požadovaného člověka do řídící funkce ve Vašem podniku?
4. Myslíte, že východiskem řešení problému je fúze a nebo prodej společnosti?

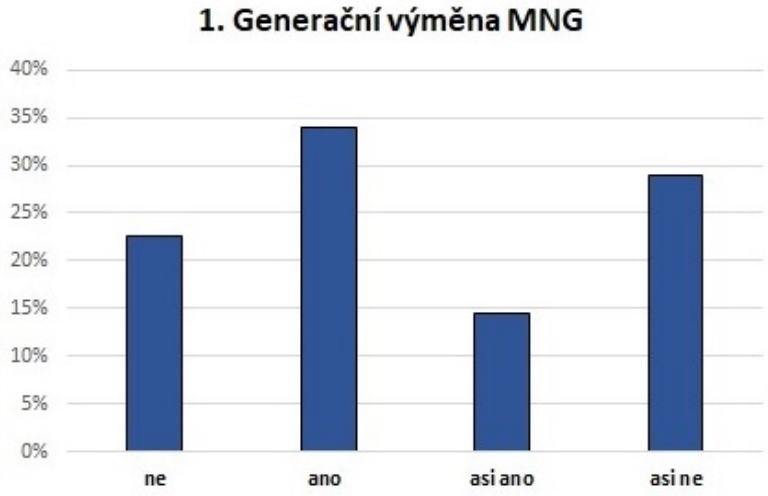

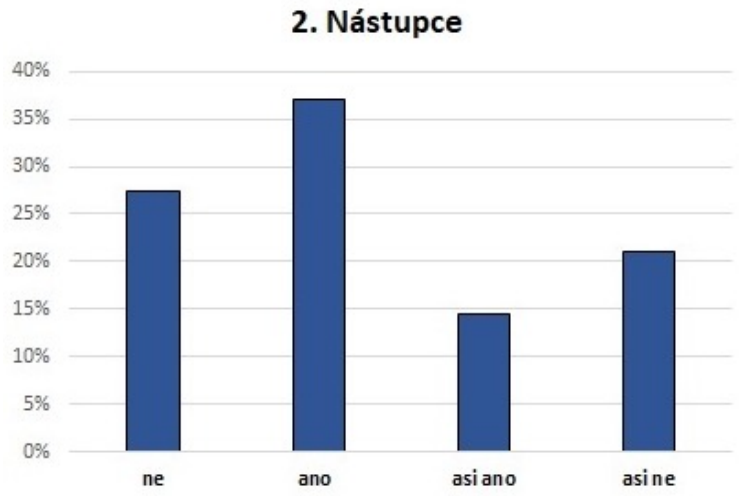

Zdroj: Agroconsult

Zemědělský význam Ukrajiny

- populace: 44,13 mil.
- rozloha: 603 548 km²
- Největší rozloha orné půdy v Evropě
- Největší vývoz slunečnice a slunečnicového oleje na světě
- 3. největší plocha černozemě na světě
- 3. největší producent brambor na světě
- 4. největší produkce ječmene a jeho export na světě
- 4. největší produkce žita na světě
- 5. největší produkce kukuřice na světě
- 5. největší produkce medu na světě
- 5. největší vývoz pšenice na světě

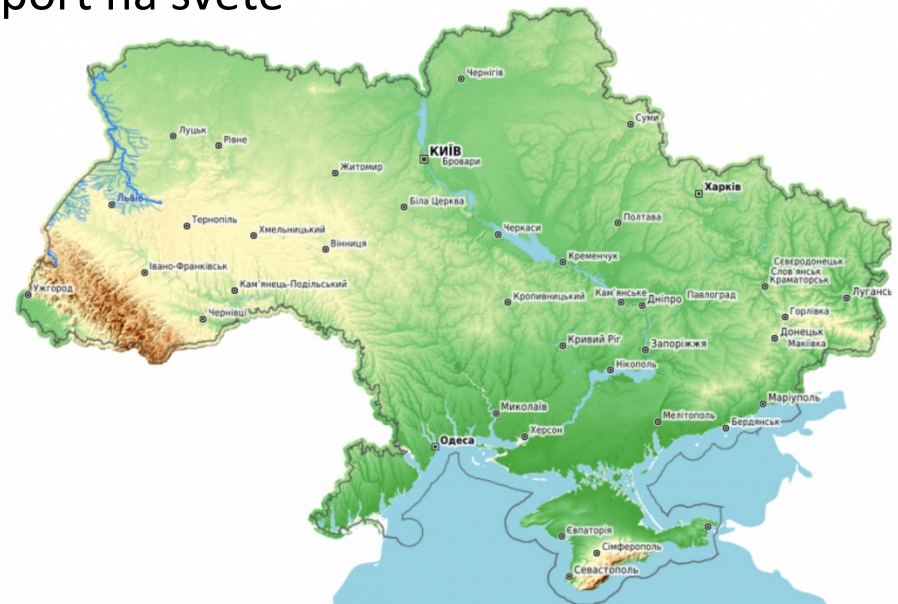

Systém zemědělských strukturálních šetření

- Organizace OSN pro výživu a zemědělství od roku 1950 pořádá plošná šetření v desetiletých intervalech.
- EUROSTAT od roku 1970 organizuje mezilehlá výběrová šetření po 2–3 letech.
- První plošné šetření v České republice v roce 1995, další v letech 2000 a 2010.
- **Po deseti letech se loni na podzim konal pravidelný plošný zemědělský cenzus**

Cíle šetření

- Získání údajů o velikosti, struktuře a vývoji zemědělských subjektů.
- Zabezpečení podkladů pro propočty **typologie farem.**
- Podle hospodářské velikosti a výrobního zaměření (zpracovává ÚZEI).
- Aktualizace a doplnění **Registru farem.**

Organizace FADN v ČR

- Zemědělská účetní datová síť FADN je v Evropské unii zavedena od roku 1965
- Kontaktní pracoviště FADN ČR v ÚZEI zajišťuje metodické řízení, rozvoj a
- provoz Zemědělské účetní datové sítě FADN (sítě testovacích podniků)

Zemědělský cenzus po 10 letech

Od roku 2000 poklesl počet zemědělských subjektů, zvláště těch zabývajících se živočišnou výrobou. Snížila se výměra obhospodařované půdy, stavy zvířat i počet pracujících v zemědělství. Více se hospodaří na vlastní zemědělské půdě a také v režimu ekologického zemědělství.

- Po deseti letech se loni na podzim konal pravidelný plošný zemědělský cenzus, který přinesl strukturální **data od téměř 29 tisíc zemědělských subjektů**.
- Výsledky agrocenzu potvrzují dlouhodobý úbytek obhospodařované zemědělské půdy, který za posledních 20 let činil více než **130 tisíc ha.** Zároveň se zvýšila průměrná výměra zemědělských subjektů z **93 ha na 121 ha.** K dalším dlouhodobým trendům patří zvyšující se podíl vlastní obhospodařované zemědělské půdy. **Ten z 8,0 % v roce 2000 vzrostl na 27,3 %.**
- Na významu nabylo ekologické zemědělství. Počet **ekologicky hospodařících se zvýšil na více než desetinásobek** a výměra ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na čtyřnásobek.

Odkaz na: www.agroconsult.cz - aktuality

Využití orné půdy

Struktura plodin na orné půdě

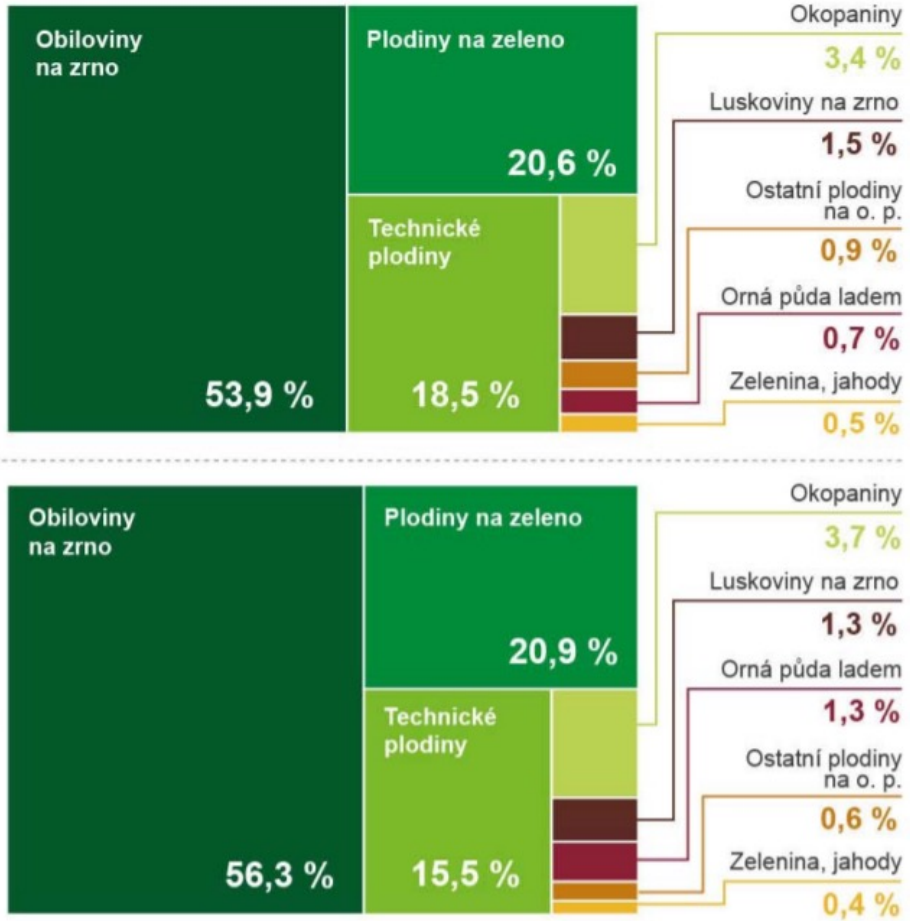

Změny ve výměrách plodin 2000–2020

Kukuřice celkem	+56 238 ha
Řepka a řepice	+41 677 ha
Sója	+11 825 ha
Pšenice	–123 280 ha
Ječmen	–118 769 ha
Plodiny sklízené na zeleno *(bez kukuřice)*	–85 114 ha
Slunečnice na semeno	–19 344 ha
Brambory	–16 239 ha
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	–1 723 ha

Zdroj: ČSÚ